

Joachim Lelewel
(1786 — 1861)

Geografia. Opisanie krajów polskich (1859)

Wiadomo dobrze jak wiele podróżywali i obce ziemie ustawicznie zwiedzali Polacy, a ledwie z nich który opisanie jakie podjął. O swoim też własnym kraju niezbyt wiele pisząc, cudzoziemcom nie złych wiadomości, a najwięcej objaśnień co do stanu i podziału politycznego, dostarczyli. Obcy tedy opisanie ziem polskich ustawicznie kreślili, bo w każdej geografii powszechnej o Polszczy jest powtarzano, po wielkiej części z własnego też cudzoziemców widzenia.

Co do utworu krajobrazów, kart geograficznych, map, Polacy sami przyczynili się nie mało, a co w tej mierze wypracowali, wszystko prawie u obcych ogłoszone zostało, bo ledwie co z tego pod rylce na własnej ziemi poszło. Jak jinnych krajów, tak i Polski niezmierną moc krajobrazów ogłaszano. Secinami by trzeba liczyć geografów, wydawców, rytowników, aby się zbliżyć do onych zliczenia. Wymieniają się tedy te jedynie, które w postępie kreślenia kart geograficznych za pierwotne utwory uznane być mogą, albo kopje ulepszone, które następnym do mnogiego kopjowania służyły.

[J. Lelewel, *Geografia. Opisanie krajów polskich*, Księgarnia Jana Konstantego Żupańskiego, Poznań 1859, s. 7; interpunkcja, pisownia i wyróżnienia oryginalne]